

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidecalogvs Theologico-Politicvs Reformatvs

Dript, Laurentius a

Paderbornae, 1672

9. Haereticos comburi est contra voluntatem spiritus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13441

PROPOSITIO IX.

Hereticos comburi est contra voluntatem spiritus.

45. **P**rimo, quia Idololatri & maleficis justæ pœnam mortis infligi, ipsi Adversarij fatentur, *Maleficos enim ait Deus Exodi 22. non patieris vivere: unde Philofusus lib. de specialibus legibus, lex ait: vult veneficos & veneficas ne unum quidem diem vivere, sed mori, quamprimum deprehensi fuerint, nec ullo pacto differri supplicium: certum est autem Hæreticos longe magis nocivos, quam maleficos, cum peius sit animas, quam corpora intoxicare. Augustin. contra Epist. Parm. lib. 1. cap. 10. Quid istis ait videtur, (intelligit Hæreticos) ut crimen Idololatriæ putent juste ab Imperatoribus vindicari: aut si nec hoc volunt, cur in veneficos vigorem legum exerceri juste fatentur: in Hæreticos autem, atq; Schismaticos impiâ dissensione nolunt fateri, cum in iisdem iniquitatis fructibus auctoritate Apostolicâ numerentur.*

Secundo Fures & Latrones juste interimi, &

H 3

ex-

extremo obnoxios supplicio omnibus notū est, sed Hæretici fures sunt & latrones qui teste Christo *non intrant per ostium, sed aliam viam ascendunt: qui veniunt, ut furentur præstantissimum animæ thesaurum & mactent animas*

46. Tertio teste *Reinkingh* conformiter Imperij constitutionibus Blasphemi extremo supplicio rei sunt juxta illud *Lematici* *qui blasphemaverit nomen Domini morte moriatur*: Eo quod propter talia delicta Deus provocatur ad Iracundiam, & Respublica læditur. At numquid non læditur ab Hæreticis Respublica, & Deus ad iracundiam concitatur? An non Blasphemi Hæretici? An non Blasphemus *Arrius*, Filio Dei divinitatem tollens? An non Blasphemus *Manicheus* præter Deum aliud rerum creaturarum principium constituens? An non Blasphemus *Calvinus* omnipotentiam Dei impugnans? An non Blasphemi &c. aliarum antiquarum Hæresum suscitatores & novarum inventores?

47. His pro conclusione accedat *D. Thomas Angelicus* 22 q. 11. a. 3. in corp. Circa Hæreticos ait: *Duo sunt consideranda, unum ex parte ipsorum*

ipforum, aliud vero ex parte Ecclesie. Ex parte ipsorum est peccatum, per quod meruerunt non solum ab Ecclesia, per excommunicacionem separari: sed etiam per mortem à mundo excludi: multo enim gravius est corrumpere fidem, per quam est anima vita, quam falsificare pecuniam, per quam temporali vite subvenitur, unde si falsarii pecunia, alijq; malefactores statim per seculares Principes juste morti traduntur, multo magis Heretici statim ex quo convincuntur de Heresi possunt non solum excommunicari, sed & juste occidi.

Quibus concordant tot sacrae scripturae Deut. 17. Qui superbierit nolens obedire Sacerdotis Imperio, qui eo tempore ministrat Domino Deo tuo, ex decreto iudicis morietur homo ille, non aliunde autem ortas Hæreses, quam quod Sacerdoti Dei non obeditur: ostensum supra est, ex Cypriano. Dan. 3. Jussit Nabuchodonosor omnes occidi, qui blasphemarent Deum Sidrach, Misach, & Abdenago, & Artaxerxes: Esdra 7. omnes illos, qui non fecissent legem Dei, quem colebat Esdras.

Moses mansuetissimus hominum, qui sunt in terra, adjunctis sibi Levitis, omnes

vituli aurei adoratores interemit. *Exod. 32.*
Elias ipse quadringentos Prophetas *Baal*
 propria manu interfecit. *3. Reg. 18.* *Matathias*
 Sacerdos Judeum idolis sacrificantem super
 ipsam aram trucidavit *Machab. 2.* *Sannasib*
 Idololatram Regem *Agag* in frustra concidit
1. Regum 15.

Sed distinguunt Adversarij inter Hære-
 ticos seditiosos, & pacificos, ut priores re-
 pellantur, & in Exilium mittantur, non te-
 men mortis pœnâ afficiantur, posteriores
 aliter fieri non possit, permittantur: Sed fru-
 stra hæc distinctio adhibetur: Hæreticos enim
 ex naturâ suâ ad seditionem inclinari
 testantur acta *Arrij*, & illi adhærentium, qui
 totum quasi orbem flammâ suâ devastarunt,
 non spirituali solum paci reipublicæ, sed &
 temporali bono summe nocivi: & ingem-
 scens orbis terrarum se *Arrianum* esse, ne-
 sciebat inquit *S. Hieronymus* & *Vincen-
 tyrinensis* cap. 6. *Tunc ait temerata conjuges,
 depopulata vidua, profanata virgines, Mona-
 steria demolita, acti in exilium Sacerdotes, im-
 pleta sanctis ergastula, carceres, metalla, quæ
 pars maxima interdictis urbibus protrusi,*

que extorres inter deserta speluncas, feras, saxa, nuditate, fame, siti, affecti, contriti, & labefactati sunt. Idem de Hæreticis Donatistis refert S. Augustinus lib. 3. contra Julian. cap. 1. Illorum inquit furor occupavit Africam totam, nec prædicari à Catholicis veritatem contra suum errorem patiebantur: violentis aggressionibus, Latrocinationibus, rapinis, ignibus, cædibus, multa vastantes, cuncta terrentes. Quid Calvinismus in Galliis & Belgio, Lutheranismus in Romano Imperio motuum & turbationum causaverint, plus quam notum est.

50. De Lutero in Edicto Imperiali testatur Carolus V. Eum contemnere auctoritatem Sanctorum Patrum qui ab Ecclesiâ recepti sunt, tollereq; funditus obedientiam ac politiam Ecclesiasticam. Denique universaliter nihil aliud spirare ejus scripta quod non seditionum, distractionum, bellorum, cædium, rapinarum, exustionum & occasus fidei Christiane materiam causamq; præbeat. Et paulò post: Nec erubescit ait palam petulanterq; SS. Concilia perstringere proq; animi sui morborum taxare, deformare, ledere. Sigismundum

H s

Imp.

Imp. Sacriq; Rom. Imperij Principes atq; senatum publicum Antichristos, Diaboli stolos, parricidas, Phariseos nominat. Ne cetera studio brevitatis, innumera flagitia Lutheri ordine prosequamur: constat hunc cum non hominem sed dæmonem potius figuræ & specie humana cuculloq; monastico indutum complurium hereticorum damnatas hæreses quæ tandem obsoleverant in unam quasi lænæam paludem coëgisse.

51. Ecce illius quem Lutherani utriusque tabulæ custodem, & caput Ecclesiæ voluerunt de Pseudo Patriarcha Luthero testimonium non ab similo Lutheranis attribuit Erasmus Rotherodamus in Epist. ad Vulturium Neocomum pridie non. Novembris 1539 factatis vos ait Evangelicam veritatem plus mille annis sepultam revocare nobis incertum. Si verum dicitis, difficilius negotium agitis quam Apostoli. At in his quæ vos conveneritis, quid obsecro vel absurdum, vel ridiculum? Aut quis unquam Prophetes prædixit futurum, ut totus orbis ignoraret Christum a Apostolis prædicatum, ac pro Deo coleret idolatum quotquot in Apostolorum vicem successerunt.

rant excœcati, nihil viderent in SS. literis, de-
inde post 1300. annos à nescio quibus novis E-
vangelistis ad veritatis cognitionem revoca-
rentur. Vos strenuè clamatis in luxum Sacer-
dotum, in ambitionem Episcoporum, in tyran-
nidem Rom. Pontificis, in garrulitatem Sophi-
starum, in preces, jejunia & Missas. Nec ista
purgari vultis sed tolli; Zizaniam evellitis
cum tritico, aut, ut melius dicam, triticum e-
vellitis pro zizaniis. At quid interim nobis
profertis melius & Evangelio dignius, ut ab
assuetis recedamus? Circumspice populum i-
stum Evangelicum, & observa, num minùs il-
lic indulgeatur luxui, libidini & pecunie,
quàm faciunt ij quos detestamini. Profer mihi
quem istud Evangelium ex commessatore so-
brium, ex feroci mansuetum, ex rapaci libera-
lem, ex maledico benedicum, ex impudico red-
diderit verecundum. Ego tibi multos osten-
dam, qui facti sunt seipsis deteriores. Nunquam
illorum ingressus sum Ecclesias, sed aliquando
vidi redeuntes à concione veluti malo spiritu
afflatis, vultibus omnium iracundiam ac fe-
rociam miram præ se ferentibus. Sic opinor di-
scedunt milites à concione ducis ad prælium.

H 6

Quis

Quis unquam vidit in illorum concionibus
 quinquam pro peccatis suis fundentem lacry-
 mas, tudentem pectus, aut ingemiscentem? A-
 rogata est confessio, sed interim nec Deo qu-
 dem confitentur plurimi. Abiectus est cum
 junis ciborum delectus, sed interim gnatio-
 indulgent crapula, & ita quidem effugerunt
 Judaismum, ut coeperint esse Epicurei. Si liber-
 tatem Evangelicam amplectimur, sic excutimus
 mus jugum Legis, ut Charitas plus ultro pro-
 stet quam Lex imperabat. Excussum est
 jugum humanarum constitutionum, sed ubi
 qui submiserunt cervicem suavi jugo Domini.
 Et interim constitutiones humanae constitu-
 tionibus humanis, imò parum humanis muta-
 tur. Titulus modo mutatus est: vocantur enim
 verbum Dei: ceterum res a deò nihil est mutatum
 ut complures boni viri preferant, ulterius
 exilium isti magnifice decantata libertate
 Magis vereor, ne plerique pro gravi jugo bo-
 minum portent gravius jugum Diaboli. Exc-
 cussa est obedientia Episcoporum, sed ita ut
 profanis quidem Magistratibus parentur. O-
 lim Christiani sub Ethnicis principibus quibus
 vivebant. At iste populus tam Evangelicus

etiam *Turcarum Principi* dicitur detestabilis, quem ait *Seditioni natum*. Quos subinde tumultus excitat? quoties, quam levibus de causis procurrit ad arma: ne suis quidem Ecclesiasticis satis obtemperans, nisi dicant blanda auribus, profligandi etiam si liberiùs in vitam illorum invehantur, aut ab opinione dissentiant. Nunc circumspice mihi soliditatem istam Evangelicam, quot habet adulteros, quot temulentos, quot aleatores, quot aliis vitiis deditos? Et hos quidem habent etiam in deliciis, tantùm abest ut vitent. Apostoli quò magis vacarent Evangelio, aut abstinebant ab uxoribus, aut legitime ductas vertebant in sorores. Nunc floret Evangelium, quo Sacerdotes & Monachi contra leges certè humanas, contra professionem suam ducunt uxores. Condonetur hoc. Circumspice, num castiora sint eorum conjugia, quam aliorum quos ducunt pro Ethnicis. Stultum est mala mutare malis, dementis etiam mala mutare deterioribus. Atque interim dum neminem amant præter sese, dum nec Deo, nec Episcopis, nec Principibus ac Magistratibus obtemperant, dum Mammonæ, gula, ventri & inguini serviunt, postulant haberi

pro Evangelicis, & Lutherum magistrum
preferunt. At qua fronte Lutherum magi-
strum agnoscunt, qui, quod precipue docet
inculcat Lutherus, in primis negligunt? Fidem
ubiq³ predicat Lutherus. Ea ubi est, otiosa
non potest, operatur per Charitatem, nec opera-
tur nisi bonum. Spiritum ubiq³ predicat Lu-
therus, at qui sunt fructus Spiritus? Charitas,
gaudium, pax, patientia, benignitas, bonitas,
longanimitas, mansuetudo, fides, modestia, con-
tinentia, castitas &c.

52. Quod si dicas plures esse Hæreticos
qui pacifice vivunt, ad suam sectam mem-
bram cogentes: illis & omnibus Hæreticis
merito respondetur, quod S. Augustinus in
Iuliano inaniter glorianti absit à nostrâ con-
scientiâ, ut ad nostram fidem aliquem com-
pellamus, respondit: *facitis ubi potestis, nos
autem non facitis, non potestis, sive legum, sive
invidia timore, sive resistantium multitudine.*
Nimirum affectus nocendi, aliosque in
eam societatem trahendi, in hæreticis quibus-
cunque semper adest, licet ob defectum
potestatis effectus desit. *Catuli luporum in
venatione nocere non possunt, jam tamen*

guine gaudent & morsibus delectantur Chrys.
in cap. 22. Matth. Quod illis merito applica-
tur, de quibus Christus ait. Veniunt ad vos
in vestimentis ovium, intrinsecus autem
sunt lupi rapaces: Nulla enim bestia, si nemi-
nem vulneret, ait Augustinus: propterea man-
sueti dicitur, quia dentes & unguis non habet.

53. Nec repugnat mansuetudini Eccle-
siæ, Hæreticorum etiam usque ad extremam
peremptionem persecutio, cum ipsa solum
super crimine hæreseos tanquam causâ in-
dubitate ad Judicem Ecclesiasticum spectâ-
te instituat inquisitionem, quâ repertâ re-
um brachio sæculari relaxat, nullatenus pe-
tens illum capitali sententiâ puniri, aut flam-
mis tradi, sed id fieri, quod justitia dicat; li-
cet non ideo libertas sit magistratui sæcula-
ri, aut potestas ita relaxatos à poenâ capitali
absolvendi, sed tenetur Poenam mortis ob-
stinatis juxta jam dicta debitam, ut sui officij
& obligationis est mox prompte & indila-
te exequi.

54. Posset hic pro coronide quæri, quæ-
nam sit certissima nota Hæreticorum D.
Reinkingh lib. 3. Class. 1. cap. 6. n. 21. conecor-
dans

dans in hoc cum Catholicis, censet esse defectum vocationis : qui ait sine vocatione intrant tanquam fures & Latrones, ac gregem Dei dilaniant, venientes in vestimentis ovium &c. Sed frustra Patriarcham suum Lutherum, quem sine vocatione intrasse bene aueruerat Antonius Faber, excusare conatur legitime vocatum prætendens; ac per hoc longe magis superstitionis suæ morbum, & iniustam à Romana, & verâ Catholicâ religione defectionem prodens : legitime enim hominum vocatum Lutherum in ordine prædicandum verbum Dei & reformandam Ecclesiam, probat quoad primam partem.

55. Quia ad docendum verbum Dei hominibus apud quos isto tempore potestas mittendi erat (scilicet Romanocatholicis) missus est : Primo: cum ad Ecclesiasticum ministerium ordinatus. Secundo: cum professio Theologiae ipsi demandata. Tertio: cum Doctorali laurea insignitus. Unde licet huic vocationi multa defuerint ait jam dictus: Reinkingh, quoad substantiam tamen valida fuit : non potuit enim pure Evangelium prædicare (quod ipsi commissum erat) nisi Dogmata Papalia red-

guita

guendo. Sed quis unquam audivit, cui vè juri conforme est posse legatum vel commissarium excedere limites commissionis suæ & agere quod sibi commissum non est, & agere contra committentem? imò pro Commissario nullo habito, vel producto mandato sub prætextu omnibus hæresiarchis communi conscientiaë fictâ & nequissimâ Larvâ se intrudere? Lutherus in suâ ordinatione, Admissioneque ad Professionem & Doctorem lauream, præstiterat Juramentum fidei Catholicæ, se credere, quicquid credit Ecclesia Catholica in eâque velle vivere, mori, illamque prædicare, nec ut illi contrarium doceret ullum unquam à Deo à quo se missum & cujus quintum Evangelistam se fanaticè jactitabat produxit mandatum, quomodo ergo illam impugnare potuit? Certè illius vocatio in ordine ad arguendos à se fictos errores, nec quoad modum subsistere potest, cum nulla sit & illam habeat nec à Deo, nec ab Ecclesiâ. Nunquid Protestantes approbarent, si quis illorum Prædicantium prætextu suæ qualisqualis vocationis contra Augustanam confessionem doceret, illiusque justos

justos jam pro veritate venditos errores dargueret? vocationem divinam, quam Lutherus prætendit: prætendunt Arrius, Calvinus, pluresque alij Hæresiarchæ, quorum etiam aliqui in Ecclesiâ Catholicâ fuere ordinati Sacerdotes: an ideo etiam illorum prætensâ vocatio quoad substantiam bona fuit?

56. *Quoad Ecclesiæ reformationem, quæ feliciter, ut ait Reinkingh à Luthero peracta, ea aliquid extraordinarij delitescit. Proinde dabo enim à Deo excitatus est, ut fidei ministerio Ecclesiæ errores agnoscere disceret & à tenebris post jam diu perpeffam servitutem liberaretur. Et paulò infra habemus non haud obscura divina istius missionis indicia & argumenta qualia sunt.*

1. *Doctrinæ puritas & cum scriptis Apostolicis convenientia.*

2. *Donorum Excellentia, præsertim virtutum et magnitudo animi.*

3. *Felicissimus & inexpectatus toto etiam mundo fremente & renitente successus & triumphus.*

4. *Apostolica prædictio Apoc. 11. v. 2. & 16.*

Ecce Cantilenam risu dignissimam ab omnibus fere Hæresiarchis ante sæcula decantatam. Eandem, quàm in *Luthero* protestantes, hanc in suo Patriarchâ *Calvino* Doctrinæ puritatem & cum scriptis Apostolicis convenientiam, Donorum excellentiam & animi Magnitudinem deprædicant reformati: Quid ad hoc Lutherani?

57. Quoad Tertium si felicissimus est *Lutheri* in puncto religionis deformandæ successus, longe felicior fuit *Arrij*, qui rem eo deduxit, ut ingemiscens totus orbis Terrarum se *Arrianum* esse nesciret, & nihilominus Hæresiarcha fuit. Miraculum tam felicis successus etiam Divus & Sanctus (si diis placet) Doctor *Martinus Lutherus* adhuc vivens deprædicavit, sed insigniter illi obviavit *Angliæ Cancellarius Thomas Morus*, ut refert *Stapletonus* in vitâ ejusdem cap. 13. *Adpropositam*, ait *libidinosa vitæ licentiam populum ruere, id habet tantam miraculi speciem, quam Saxa Deorsum cadere*. Et bene nam quod conversio totius mundi ab Apostolis facta miraculum fuerit, inde provenit: quod de via laxiori ad arctiorem naturæ &

ræ & appetitui sensuali repugnantem, *Le-*
therus verò ab *Arcta* ad laxiorem omnib.
 absque hoc gratam vocaret. Vnde, quod *pe-*
piniano de multitudine *Affectarum* suorum
 glorianti respondit *S. Hieronymus* lib. 2. con-
 tra eundem cap. 29. Id quoque *Luthero* ejus
 affectis proportione & discretione ser-
 responderi posset. Favent ait tibi *crassim-*
tidi, dealbati, adde, si vis juxta Socraticam
risionem omnes sues & canes, & quia carnes
amas, vultures, quoque Aquila, Ancipitres
Bubones. Nunquam Nos Arristippi multu-
do terrebit. Quoscunq; formosos, quoscunq;
Calamistratos, quos crine composito, quos
bentibus Buccis, videro, de tuo armento
imò inter tuos sues gruniunt: De nostro
ge tristes, pallidi, Sordidati, & quasi peregrini
hujus seculi licet sermone taceant, habitu
quuntur & gestu. Ne glorieris, quod multos
scipulos habeas? Filius Dei docuit in Judæa
duodecim tantum Apostoli illum sequuntur
Torcular inquit, calcavi solus & de gentibus
non est vir mecum. Ille in passione solus remansit
fit & Petri quoque erga eum trepidavit con-
stantia: Phariseorum autem Doctrina omni

populus applaudebat dicens. Crucifige, Crucifige, & non habemus Regem, nisi Casarem, id est vitia sequimur, non virtutes: Epicurum non Christum, Jovinianum Lutherum non Apostolum Paulum. Quod multi acquiescant sententia tua, indicium voluptatis est: non tamen te loquentem probant, quam suis favent vitiis. In Circulis Platearum quotidie victus hariolus stultorum nares verberat, & obtorto fuste dentes mordentium quatit, nec tamen deest, qui semper possit induci, & pro magna sapientia deputas si plures porci post te currant, quos Gehenna succidia natrias?

PROPOSITIO X.

Dispositio circa Bona Ecclesiastica est penes Principem Seculare.

§8. **H**Æc assertio ex Principijs ex adverso superius positis efficaciter sequitur, si enim Princeps jure divino sit simul Episcopus, utique hæc dispositio circa bona Ecclesiastica ad ipsum spectabit: Sed modo non solum dispositionem, verum & **Dominium Bonorum Ecclesiasticorum** Princi-